

فرهنگ تخصصی پولشویی و
تأمین مالی تروریسم

مؤلفان:
علی قائم مقامی
رضا طاهری تفرشی
ریز نظر:
عبدالمهدی ارجمندنژاد

www.ketab.ir

فایده‌مقامی، علی	بیرشنامه:
فرهنگ تخصصی پولشویی و تامین مالی تروریسم / مولفان علی محمدی، رضا طاهری تفرشی، زیر نظر عبدالحمیدی	عنوان و نام پدیدآور:
ارجمند نژاد	مشخصات نشر:
تهران، نشر تاش، ۱۳۹۳.	مشخصات طاهری:
۳۵۶ ص.	شابک:
۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۵۶-۳-۰	وضعیت فهرست‌نویسی:
فایده	یادداشت:
عنوان به انگلیسی: English-Persian & Persian-English dictionary on money laundering and financing terrorism	موضوع:
پولشویی — واژه‌نامه‌ها — انگلیسی	موضوع:
تروریسم — امور مالی — واژه‌نامه‌ها — انگلیسی	موضوع:
پولشویی — واژه‌نامه‌ها — فارسی	موضوع:
تروریسم — امور مالی — واژه‌نامه‌ها — فارسی	موضوع:
زبان انگلیسی — واژه‌نامه‌ها — فارسی	موضوع:
فارسی — واژه‌نامه‌ها — انگلیسی	موضوع:
طاهری تفرشی، رضا	شناسه‌ی افزوده:
ارجمند نژاد عبدالحمیدی، ناظر	شناسه‌ی افزوده:
HV۸-۷۹ / ۱۳۹۳ ق. ۹ پ. ۳	رده‌بندی کنگره:
۳۶۴ / ۱۶۸-۳	رده‌بندی دیویی:
۳۴۸۱۳۱۲	شماره‌ی کتابشناسی ملی:

ناشر تاش
TASH PUBLISHING

ناشر
ناشر تاش

نشانی

تهران/ خیابان نجات‌اللهی/ کوچه‌ی سلمان پاک/ شماره‌ی ۱۸

تلفن

۸۸۹۴۱۴۹۹

© تمامی حقوق این اثر محفوظ و متعلق به ناشر است.

www.tashpublishing.com
hichpub@yahoo.com

فرهنگ تخصصی پولشویی و تأمین مالی تروریسم

مؤلفان

علی قائم‌مقامی
رضا طاهری تفرشی

زیر نظر

عبدالمهدی ارجمندنژاد

تولید هنری و فنی

کارگاه گرافیک هیچ
حسن کریم‌زاده
انوشه صادقی‌آزاد

لیتوگرافی

نقره‌آبی

چاپ و صحافی

سازمان چاپ

شابک
۹۷۸-۶۰۰-۹۳۶۵-۰۰۰

چاپ اول/ ۱۳۹۳

{ ۱۰۰۰ نسخه }

{ ۱۵۰۰۰ تومان }

سر آعر گفتار نام خداست که رحمتگر و مهربان خلق راست تمدن بشری، مسکن پر پیچ و خمی که تاکنون و طی اعصار و قرون متمادی پیموده است، اکتشافات و اختراعات بی‌شماری را در کارنامه خود به ثبت رسانده، که اختراع زبان، یکی از مهم‌ترین آن‌ها است. مکتب‌ها همان زمانی که پی بردند برای انتقال مفاهیم، احساسات و تجربیات شخصی خود، نیازمند ابزاری به نام زبان هستند، به سرعت پی به نیاز دیگری نیز بردند و آن؛ ابزاری برای انتقال دانش تجربیات از جامعه‌ای به جامعه دیگر بود و بدین‌سان، دانش و هنر ترجمه پدید آمد.

تمدن بشری، بسیار مرهون ابزار ترجمه است؛ چه اگر این ابزار پدید نمی‌آمد دانش و تجربیات آن‌ها در درون دیواره‌های بلند جوامع محبوس می‌ماند و همان‌جا رسوب می‌کرد. لیکن بخش عمده‌ای از این نشاط، بویایی و هم‌افزایی جوامع تمدنی به امروز شاهدش هستیم، بدون تردید نتیجه معابری است که هر فرهنگ و تمدن به یاری فرهنگ و تمدن دیگری باز کرده و موجب شده است تا جوامع از دستاوردهای یکدیگر تغذیه کنند و به رشد و بالندگی یکدیگر بيفزایند.

یکی از دانش‌هایی که طی چند دهه اخیر، پا به عرصه مجموعه دانش‌های بشری گذاشته است، دانشی به نام مبارزه با پولشویی است. این دانش که به همراه دانش دیگری به نام مبارزه با تامین مالی تروریسم، به دو تخلف گسترده مالی و دو نوع سوءاستفاده از نظام‌های مالی اشاره دارد، حاکمیت ملی کشورها و مراجع بین‌المللی و بین‌الدولی را به تکاپو انداخته است تا راه آن‌ها را سد نمایند، چرا که یکی از مهم‌ترین زمینه‌های رشد فساد مالی و عدم امنیت در جوامع بشری هستند و تبعات منفی گسترده‌ای را در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی و امنیتی برای کشورها در پی دارند.

پولشویی در واقع به فرآیندی اشاره دارد که طی آن، پول کثیف و حاصل از فعالیت‌های

مجرمانه، در چرخه‌ای از مبادلات مالی قرار می‌گیرد تا با چرخش‌های متوالی، متعدد، و گاه پیچیده، امکان ردیابی منشاء غیرقانونی آن از میان رفته و به عنوان پول، دارایی و مال قانونی و مشروع جلوه کند. اقدام به عمل پولشویی — صرف نظر از جرمی که به تولید پول یا مال نامشروع و غیرقانونی انجامیده است (جرم اولیه) — خود مستقلاً یک جرم به حساب می‌آید (جرم ثانویه) و امروزه، تقریباً کمتر کشوری را می‌توان یافت که پولشویی را جرم‌انگاری نکرده باشد.

تامین مالی تروریسم نیز عمل مجرمانه دیگری است که طی سنوات اخیر و به‌خصوص پس از حملات تروریستی یازده سپتامبر ۲۰۰۱ میلادی در آمریکا، مباحث مربوط به آن در ادبیات موجود در این زمینه راه یافت و با تولید و انتقال دانش، مفاهیم و تجربیات مشابهی غیر آنچه که در مقوله مبارزه با پولشویی وجود داشت، به گسترش حوزه این ادبیات انجامید. دو فرآیند «پولشویی» و «تامین مالی تروریسم»، در بسیاری از ابعاد و روش‌های مورد استفاده مشابه یکدیگرند. لیکن شاید بتوان مهم‌ترین تفاوت میان آن‌ها را یکی به وجوه منشأ آن‌ها مرتبط دانست. چرا که در تامین مالی تروریسم، الزاماً منشأ اولیه وجوه، غیرقانونی و نامشروع نیست — و دیگری، به محل صرف وجوه و دارایی‌های خروجی از دو فرآیند «پولشویی» و «تامین مالی تروریسم» در سایه دارد و به‌خصوص در مورد روش‌های انجام کار، عموماً این دو فرآیند از روش‌های مشابه بهره‌گیری می‌گیرند.

وجود این مشابهت‌ها و تجربیات ارزشمندی که در مبارزه با روش‌ها و آثار دو پدیده شوم «پولشویی» و «تامین مالی تروریسم» وجود دارد، منحصر به یک جامعه و کشور نیست؛ بلکه این زمینه‌ها را می‌توان بخشی از دانش و تجربیات مشترک بشری قلمداد کرد که با گردش آن در عرصه جهانی، امکان مقابله منسجم و سازمان‌یافته با این دو پدیده فراهم می‌آورد.

به‌خصوص، زمانی که در نظر بیاوریم که یکی از مهم‌ترین موانع برای مبارزه با جرم یاد شده، این است که آن‌ها جرایمی فراملی هستند. از این رو، مقابله با آن‌ها مستلزم به کارگیری عزمی جهانی و برخورداری از زبان و ادبیاتی مشترک در این زمینه است. همان‌گونه که پیش از این گذشت، یکی از مهم‌ترین و موثرترین ابزارهایی که زمینه انتقال دانش و تجربیات بشری را از جامعه‌ای به جامعه دیگر فراهم می‌آورد، دانش ترجمه است.

این دانش نیز خود نیازمند وجود فرهنگ‌های لغاتی است که در آن‌ها، واژگان دو زبان مبدا و مقصد با یکدیگر تطبیق داده شده و به اصطلاح معادل‌یابی شوند. ضرورتی که دو تن از همکاران خوش‌فکر، اندیشمند، دقیق و نکته‌سنج اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آقایان رضا طاهری تفرشی و علی قائم‌مقامی را بر آن داشت تا آستین همت بالازده، با تتبع و تعمق در متون لاتین و گردآوری واژگان و اصطلاحات تخصصی آن‌ها، زمینه‌ای را فراهم آورند تا در بستر آن، اندیشمندان، کارشناسان، دانشجویان و دیگر

دست‌اندرکاران علاقه‌مند در این دو زمینه بتوانند با سهولت بیشتری به متون لاتین در این خصوص مراجعه کرده و از ثمرات آن بهره گیرند. زحمت این عزیزان، البته منحصر به تهیه فرهنگ تخصصی انگلیسی به فارسی نشده است، بلکه آن‌ها در ابتکاری دیگر، به تهیه فرهنگ تخصصی فارسی به انگلیسی نیز اقدام کرده‌اند؛ به گونه‌ای که ویژگی دوزبانه بودن این فرهنگ تخصصی — انگلیسی به فارسی و فارسی به انگلیسی — امتیازی ویژه به آن بخشیده است.

اشخاصی که در زمینه تهیه فرهنگ لغات — به خصوص فرهنگ لغات تخصصی — فعالیت داشته‌اند و به اصطلاح، از نزدیک دستی بر آتش دارند، نیک می‌دانند که تهیه چنین فرهنگ‌هایی، با چه سختی‌ها و ملالت‌هایی روبروست و چه دقتی را می‌طلبد. بسیاری از اشخاص تاییبی که در کتب دیگر و با اندکی تسامح و تساهل، می‌توان از کنار آن گذشت؛ در فرهنگ لغات، یک ضعف اساسی به حساب می‌آید و گاه، از ارزش آن فرهنگ به شدت می‌کاهد. البته، اثران به حساسیت، بدان معنا نیست که صاحب‌نظران و ارباب قلم، باب نقد و انتقاد را در این زمینه نبندند و ما را از تذکرات مشفقانه خود بی‌بهره سازند. بلکه همین‌جا فرصت را غنیمت شمرده و از تمامی این عزیزان درخواست می‌کنم که با ارائه نکته نظرات خود، زمینه هر چه بیشتر شدن این کتاب را در چاپ‌های بعدی فراهم آورند. انشاء...

بی‌عنایات خدا هیچیم، هیچ
گر ملک باشد، سیاهستش ورق

این همه گفتیم لیک اندر بسیج
بی‌عنایات حق و خاصان حق

عبدالمهدی ارجمندنژاد

مدیرکل مقررات، سازمان بازرسی و مبارزه با پولشویی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دی ماه ۱۳۹۲

در دهه‌های اخیر، بین‌المللی و آثار زیان‌بار حاصل از آن، به یکی از دغدغه‌های اصلی مسئولان کشورها در حوزه بولی و مالی بدل شده است. پولشویی به صورت یک جرم در اوایل قرن بیستم میلادی مورد توجه قرار گرفت لیکن استفاده از واژه پولشویی پس از رسوایی واترگیت رواج یافت. در دهه پایانی قرن بیستم با افزایش نگرانی‌های دولتمردان و سیاستمداران اروپایی و آمریکایی، تشدید قاچاق مواد مخدر و سایر اعمال تبهکارانه و نگرانی‌ها در خصوص پیامدهای زیان‌بار شناسایی ناشی از راه‌یابی عواید سرشار فعالیت‌های تبهکارانه به اقتصاد این کشورها، اجماع عمومی میان کشورهای پیشرفته و سپس جامعه بین‌الملل برای شناسایی روش‌ها، چگونگی انجام و در نهایت اتخاذ سیاست‌ها و روش‌های پیشگیری و مبارزه با پدیده پولشویی و بهبود مستمر این راه‌آیندها شکل گرفت. پس از حملات یازدهم سپتامبر سال ۲۰۰۱ در آمریکا نیز، موضوع تروریسم مالی و نحوه مقابله با آن به عنوان یکی دیگر از معضلات پیش روی جامعه جهانی و ثانوی توجهات در زمینه جرائم بولی و مالی قرار گرفت.

پس از ورود اصطلاح پولشویی به اسناد بین‌المللی که برای اولین بار در کنوانسیون ۱۹۸۸ وین (کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و داروهای روانگردان) اتفاق افتاد، کم‌کم اصطلاحات و واژه‌های بدیعی وارد متون و ادبیات مبارزه بین‌المللی و تامین مالی تروریسم شد. این روند تا این لحظه بدون توقف ادامه داشته است. با توجه به فقدان منبعی قابل اتکا در زمینه مفاهیم و واژگان مورد استفاده در مبحث پولشویی و تامین مالی تروریسم و نیاز مبرم متخصصان و دست‌اندرکاران اقتصادی کشور، نیاز به تهیه و تدوین فرهنگی جامع در این زمینه در زبان فارسی احساس می‌شد. به منظور پاسخگویی به این نیاز، با استفاده از منابع مختلف از جمله کتاب‌های موجود در زمینه پولشویی و مبارزه با تروریسم و مقررات و دستورالعمل‌های انتشار یافته توسط سازمان‌های بین‌المللی سیاست‌گذار از جمله

کمیته بال، گروه ویژه اقدام مالی برای مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم (FATF)، صندوق بین‌المللی پول، گروه اگمونت و بانک جهانی، عبارات و مفاهیم موجود در این زمینه استخراج و در قالب یک مجموعه در دسترس پژوهشگران و علاقه‌مندان قرار گرفته است.

ماهیت پدیده پولشویی و تامین مالی تروریسم به گونه‌ای است که اغلب حوزه‌های اقتصادی را تحت تاثیر قرار می‌دهد، بدین دلیل در مجموعه حاضر سعی شده است تا لغات و عبارات مرتبط با پدیده پولشویی و تامین مالی تروریسم در اغلب حوزه‌ها از جمله حقوقی، بانکی، پولی، مالی، بیمه و سایر حوزه‌های مرتبط به دو زبان فارسی و انگلیسی گردآوری و به توصیف و تشریح آنها براساس تعاریف بین‌المللی پرداخته شود. در پایان کتاب نیز مجموعه‌ای از اصطلاحات، عناوین کنوانسیون‌ها، سازمان‌های فعال در زمینه پولشویی و نشانی پایگاه‌های مرتبط با عنوان این مجموعه ارائه شده است.

با هدف آموختن و تکرار و حجیم شدن کتاب در هنگام تدوین فرهنگ فارسی به انگلیسی، توضیحات مربوط به هر عبارت مهم در این قسمت گنجانده نشده است. بنابراین، خوانندگان محترم توضیحات مربوط به این واژه‌ها را در فرهنگ انگلیسی به فارسی جستجو کنند.

در پایان، نگارندگان متذکر می‌دانند از حمایت‌های سرکار خانم بهرامی که با حمایت‌های خویش باعث داغرمی شدن و از زحمات بی‌شائبه جناب آقای ارجمندنژاد؛ مدیر کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی بانک مرکزی که در تمامی مراحل تدوین و چاپ این فرهنگ با راهنمایی‌ها و پشتیبانی‌های بی‌دریغ خویش، نویسندگان را مورد عنایت قرار داده و پس از اتمام تدوین کتاب با وجود مشغله‌های کاری بی‌شمار، با دقتی کم‌نظیر، جملات کتاب را بازبینی کردند، قدردانی و تشکر از نظرات و راهنمایی‌های ایشان موجب اعتبار و غنای بیشتر این مجموعه شده است.

خاطر نشان می‌سازد اصطلاحات و واژگان جدید مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم به مرور در ویرایش‌های بعدی این اثر لحاظ خواهد شد. امید است این مجموعه بتواند مورد استفاده علاقه‌مندان قرار گیرد. در نهایت از تمامی خوانندگان استدعا می‌شود، منظور ارتقای سطح کیفی این مجموعه، نکته نظرات خود را برای نویسندگان ارسال کنند و آنان را از راهنمایی‌های خویش بهره‌مند سازند.

رضا طاهری تفرشی، علی قائم‌مقامی